

2010. november 21. - **A Helperek Egyesület önkéntes pszichológusai négy nappal az iszapkatasztrófa után érkeztek a helyszínre, és azóta folyamatosan foglalkoznak a közvetlen és közvetett áldozatokkal.**

A katasztrófa után sokan annyira beszűkülnek, hogy nem képesek ellátni mindennapos teendőiket, így számukra nagyon fontos, hogy megfelelő pszichés segítséget kapjanak.

Kolontáron már sokan ismerik a Helperek Egyesület önkénteseit, akik hetek óta járkák az utcákat és beszélgetnek az érintettekkel. A közös munka során egyre jobban megértettük, hogy milyen hatalmas veszteség érte ezt a még mindig gyönyörű falut. Már az idők közül is sokan itt születtek, nem ritka, hogy három generáció élt egymás mellett.

Az emberek tehát ismerik egymást, így senki sem marad egyedül a bajban, hiszen generációk óta összetartozó közösségről van szó. Ezzel viszont együtt jár, hogy a falu a halott emberek és a vörösiszap által tönkretett házak és földek mellett egy fejlődő és gyarapodó közösséget is gyászol.

Az emberekre jellemző, hogy még ez alatt a nehéz időszak alatt is szíves vendéglátóként fogadják a pszichológusokat. A falu összetartó, azonban megnehezíti a helyzetet a folyamatos bizonytalanság. Sokan nem tudják, mi lesz a sorsuk a továbbiakban, hiszen még egy árvíz után a termőtalaj és a levegő nem veszélyes, addig Devecserben és Kolontáron senki sem tudja, hogy milyen következményekkel jár az egészségre nézve, ha levegőt vesz, vagy akár öt év múlva leszüreteli a termést.

Öreg fát már nem lehet átültetni

Akinek nincs tartaléka, annak lehetősége sincs elköltözni, az idők közül pedig sokan nem szeretnének megválni attól a falutól, ahol egész életüket töltötték, az ő szavaikkal élve „öreg fát már nem lehet átültetni”. Így marad a bizakodás és a remény, hogy megkapják a megfelelő tájékoztatást, és a méltányos kárpótlást. A katasztrófa után a falu sosem lesz a régi, de ezzel az összetartó közösséggel talán mégis lesz jövője Kolontárnak.

A Helperek Egyesület önkéntes pszichológusai már a kezdetek óta napi szinten látogatják az érintetteket. Az egyesület egyik fő tevékenységi köre a fesztiválok, rendezvények teljes körű egészségügyi biztosítása, emellett foglalkoznak egészségneveléssel, elsősegélynyújtás – oktatással, sürgősségi ambulanciával, drogprevenciával és különféle pszichés ellátással.

Krízisintervenciós tevékenységüknek köszönhetően az egyesület vezetősége és a pszichológus csapat úgy döntött, hogy az iszapkatasztrófát követően kapcsolatba lépnek az érintettekkel, és elérhetővé teszik számukra a folyamatos lelkisegély szolgáltatást.

A pszichológus csoport vezetője, Szegletes Sarolt már négy nappal a katasztrófa után a helyszínre érkezett, és azóta folyamatosan részt vesz az érintettek pszichológiai ellátásban, tartja a kapcsolatot a sajtóval, és koordinálja az önkéntesek munkáját.

Hogyan jutottatok el a helyszínre?

Az egyesület elnöke, Dr. Szeles Géza főorvos a katasztrófa után tájékozódott a történetekről, és ez alapján úgy ítélte meg, hogy a csapat segíthetne az áldozatoknak. Mivel a Helperek Egyesületnek vannak már krízisintervenciós tapasztalatai, ezért ez a terület nem volt ismeretlen a pszichológusaink számára, bár ilyen súlyosságú katasztrófa még nem történt hazánkban. A szükséges engedélyek megszerzése és a csoport összeállítása után elindultunk a helyszínre, és megkezdtük a munkánkat, amelyet a mai napig folytatunk, és folytatni szeretnénk a továbbiakban is.

Mit tehet egy pszichológus ebben a helyzetben?

Eleinte voltak olyanok, akik azt mondták, hogy jobb lenne, ha mi is inkább lapátot ragadnánk, és úgy segítenénk a károsultaknak. Később azonban ez a hozzáállás megváltozott, és mostanra már a legtöbben belátták, hogy milyen nagy szükség van erre a munkára is, és a helyiek nagyon hálásak érte. Fontos megérteni, hogy egy ilyen helyzetben az áldozatok rendkívül nagy pszichés nyomásnak vannak kitéve, a katasztrófa után sokan annyira beszűkülnek, hogy nem képesek ellátni mindennapos teendőiket, így az ő számukra nagyon fontos, hogy megfelelő pszichés segítséget kapjanak. A krízis egy folyamat, a mi célunk az volt, hogy az emberek ismét nyitni tudjanak a saját életük felé, mozgósítani tudják belső erőforrásaikat, és képesek legyenek visszatalálni önmagukhoz, hiszen egy rendkívül nehéz helyzetben kell helytállniuk.

Miért Kolontáron dolgoznak jelenleg a Helperek?

Mi ott is kezdtük a munkát, aztán mentünk át Devecserbe. Utóbbi azonban város, sokkal több ember lakik ott, így a legtöbb segítő csoport ott kezdett el dolgozni. Ráadásul Devecserben sokkal több házat öntött el az iszap, így több az érintett is. A Helperek vezetősége úgy döntött, hogy azért is érdemesebb Kolontáron kezdenünk, hiszen itt történtek a halálesetek. Természetesen az is nagyon nagy krízis, ha valaki elveszti az összes ingóságát és a házat, amiben lakott, de a hozzátartozók elvesztése talán még nagyobb veszteség.

Hogyan fogadtak titeket a lakosok?

Meglepően jól. Nagyon nyitottak, barátságosak és kedvesek voltak. Első körben a helyi vezetőket kerestük meg. Ők már tudták, hogy jönni fogunk, így nagyon vártak minket. Az ő segítségükkel jutottunk el az érintettekhez. Természetesen olyan is volt, aki kétkedve fogadott minket és úgy érezte, hogy nincs szüksége pszichológusi segítségre, azonban pár nap elteltével szép lassan kialakult a bizalom, és ők maguk fordultak hozzánk. Az is előfordult, hogy valaki az utcán állított meg minket azzal, hogy hallotta, hogy pszichológusok vagyunk, és beszélgetni szeretne. Mi annyit teszünk, hogy a lehető legtöbb embernek felajánljuk a lehetőséget, az azonban az ő döntésük, hogy elfogadják-e. Ezt a döntést természetesen mi tiszteletben tartjuk.

Milyen érintettekkel foglalkoznak a Helperek elsősorban?

Mindenkit érintett a katasztrófa, hiszen kis közösségről van szó. Sok a közvetett hatás is, hiszen a lezárások, az iszapszennyezés miatt keletkezett por, és a forgalmi lezárások például mindenkit érintettek. Változó, hogy ki hogyan éli meg a helyzetet. Van olyan gyászoló, aki a körülményekhez képest pszichésen jól tudja kezelni a helyzetet, míg van olyan közvetett érintett, aki nagyon nehezen tud megküzdeni a mindennapjaiban. Sajnos elég sok a sérült is, közülük sokaknak kétnaponta kell menniük kötözésre Ajkára.

Még ennyi idő elteltével is jellemző a bizonytalanság, az emberek nem tudják, hogy milyen hatással lesz a katasztrófa az egészségükre, vannak, akik még mindig félelemben élnek. Ráadásul sokan azok közül, akiknek el kellett hagyniuk a lakásukat nem tudják, hogyan alakul majd a továbbiak során az életük. Ez a bizonytalanság nagyon nehéz számukra, és megnehezíti a jövőkép kialakítását, amire pedig óriási szükség lenne egy hónappal a katasztrófa után.

Milyen korosztállyal foglalkoztok?

Minden korosztállyal dolgozunk. A gyerekekkel való közös munka és játék azért is kiemelt

jelentőségű, hiszen náluk a történetek kihathatnak a közvetlen személyiségfejlődésre is. A katasztrófa után az Ajkai Nevelési Tanácsadó vezetője mellett a kolontári és a devecseri iskola is kérte a segítségünket ebben a speciális helyzetben. Emellett sok szinten és számos intézményben dolgoztunk egyénileg és csoportosan is gyerekekkel, de az is előfordult, hogy egyes családok személyesen kerestek fel minket. Kolontáron 16 gyermek nézte végig a katasztrófát, de azokat is megviselte a látvány, akik nem ottani, vagy devecseri lakosok, viszont minden nap iskolába menet látják a buszból a vörösiszap okozta pusztítást.

A gyerekek esetében a fantázia és a realitás nagyon összemosódik, és sok kicsiben még egy hónap után is ugyanolyan élénken élnek a történetek, mintha a katasztrófa tegnap történt volna. Jövő héten például egy külön erre a helyzetre készült speciális játékos programmal keressük fel a kolontári iskolát, a közös munka már nem lesz újdonság, hiszen a gyerekek és a tanítók már ismernek minket.

Hogyan zajlik egy napotok?

Nagyon változó, hiszen a körülmények is folyamatosan változnak, így nekünk is rugalmasnak kell lennünk. Amikor azt hitték, hogy ismét át fog szakadni a gát és evakuálták Kolontárt, akkor például hajnali fél ötkor szóltak nekünk, hiszen bármikor riaszthatók vagyunk. Amikor a gyerekek elkezdtek újra iskolába járni, akkor délelőtt és kora délután egyénileg is csoportosan foglalkoztunk velük, délután pedig a helyszínen találkoztunk az emberekkel. Előfordul, hogy telefonos kérés alapján keressük fel az érintetteket, egyébként pedig az a jellemző, hogy egész nap járjuk a helyszínt, így sokszor csak este érünk vissza a szállásunkra.

Milyen erőforrásokból gazdálkodtok?

Jelenleg az önkéntesek és az egyesület vezetősége saját erőforrásból teremti meg a munkához szükséges feltételeket. A Pápai Református Kollégium ingyen szállást ajánlott fel a számunkra, amiért rendkívül hálásak vagyunk. Én a kezdetek óta folyamatosan a helyszínen vagyok, egy-két olyan nap volt, amikor az egyesület teendői, vagy a saját munkám elszólítottak, de a többiek természetesen ilyenkor is dolgoztak.

A csapat egyébként folyamatos váltásban van, kb. hetente jönnek az új önkéntesek, a legtöbbet visszatérnek, amint tehetik. Vannak, akik szabadságot vesznek ki, hogy segíteni tudjanak. A helyszín felkeresését és az utazást egyelőre önerőből finanszírozzuk. Fontos, hogy mindig elérhetőek legyünk, hiszen bármikor adódhat olyan helyzet, ahol azonnali pszichológusi segítségre van szükség.

Hogyan segíthetnek az emberek a leghatékonyabban a károsultaknak?

A legjobb, ha a segíteni vágyók felkeresik a helyszínen dolgozó szerveket és csapatokat, hiszen ők kapcsolatban állnak a lakossággal, így azt is tudják, hogy kinek mire van szüksége, és el is tudják juttatni az érintettekhez a küldeményeket. Például ruhából és élelmiszerből úgy tűnik, hogy már elég érkezett. Azonban minden segítség és támogatás lelkiileg is rengeteget jelent az ott élőknek, hiszen így nem fogják azt érezni, hogy egyedül vannak a bajban. Több baráti társaság pénzt gyűjtött és lejött segíteni, voltak, akik hetekig főztek az embereknek, egy lángosos pedig néhány napig ingyen lángost osztogatott.

Az is nagyon emlékezetes volt, amikor egy főleg huszárokból álló baráti társaság a híreket hallgatva úgy döntött, hogy személyesen is tesz valamit, pár óra pénzgyűjtés után bevásároltak, és 80 kiló húsból gulyáslevest főztek a helyszínen. Természetesen pénzre is óriási szükségük van a két település lakóinak, hiszen rengeteg elveszett értéket kell pótolniuk. De azt

Írta: Adminisztrátor

2010. november 21. vasárnap -

tapasztaltuk, hogy emellett az ilyen személyes segítség, kedves gesztus jelent is nagyon sokat jelent a számukra. Ezek az igazán emberi megnyilvánulások sok erőt adnak a falu lakóinak ahhoz, hogy megküzdjenek ezzel a rendkívül nehéz helyzettel.

A Helperek Önkéntes Segítők Közhasznú Egyesületének kolontári munkáját a

<http://www.helperek.hu> oldalra kattintva követhetik nyomon.

Péntekig várjuk kommentekben olvasóink kérdéseit, melyekre Szegletes Sarolt a jövő héten fog válaszolni szerkesztőségünkben. **Higi Vera**